

NOWELIZACJE PRZEPISÓW

USTAWA z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.

ROZDZIAŁ XIX Przesłpstwa przeciwko życiu i zdrowiu

Art. 148. § 1. Kto zabija człowieka oraz funkcjonariusza publicznego popełnionego podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8 do 25 lat .

§ 2. Kto zabija człowieka:

- 1) ze szczególnym okrucieństwem,
- 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,
- 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,
- 4) z użyciem materiałów wybuchowych

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę lub był wcześniej prawomocnie skazany za zabójstwo

§ 4. Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 149. Matka, która zabija dziecko w okresie porodu pod wpływem jego przebiegu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 150. § 1. Kto zabija człowieka na jego żądanie lub na żądanie innej osoby podlega karze pozbawienia wolności do lat 10 .

§ 2. Nie popełnia przestępstwa ten kto pozbawia życia człowieka śmiertelnie chorego gdy okoliczności i dane medyczne stwierdzają, że sztuczne podtrzymywanie życia nie przyniesie poprawy lub gdy przedłużanie życia w sposób sztuczny może powodować jeszcze większe cierpienie albo pogorszenie stanu zdrowia.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa kto, zgodnie z Art.150 § 2 wyraża dobrowolną zgodę na nie utrzymywanie życia w sposób sztuczny lub , gdy osoba nie jest w stanie samodzielnie i świadomie wyrazić zgody i gdy decyzję taką podejmie konsylium lekarskie oraz rodzina.

Art. 151. Kto namową lub presją doprowadza człowieka do targnięcia się na własne życie, podlega karze pozbawienia wolności od 5 lat do lat 12.

Art. 152. § 1. Kto za zgodą kobiety przerywa jej ciążę z naruszeniem przepisów ustawy, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 8.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto udziela kobiecie ciężarnej pomocy w przerwaniu ciąży z

naruszeniem przepisów ustawy lub ją do tego nakłania.

§ 3. Kto zabija narodzonego człowieka określonego w § 1 lub 2, gdy dziecko narodzone osiągnęło zdolność do samodzielnego życia poza organizmem kobiety ciężarnej, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż do lat 10 .

Art. 153. Kto stosując przemoc wobec kobiety ciężarnej lub groźbą bezprawną albo podstępem doprowadza ją do przerwania ciąży, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do lat 8.

Art. 154. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 152 oraz w art. 153 jest śmierć kobiety ciężarnej, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 10 do lat 20.

Art. 155. § 1. Kto powoduje śmierć człowieka na skutek wypadku którego przyczyną był brak ostrożności, podlega karze ograniczeniu lub pozbawienia wolności od 5 do 10 lat.

§ 2. Sprawca wypadku wyłączony jest od odpowiedzialności, jeżeli nie można mu przypisać winy na skutek braku zachowania ostrożności.

§ 2. Kto powoduje śmierć człowieka poprzez niedopełnienie obowiązków jakie ciążyą na sprawcy w związku z wykonywanym zawodem lub sprawowaną funkcją poprzez zaniedbanie, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do lat 12.

Art. 156. § 1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:

1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia, długotrwałego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała,

podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca działał w wyniku niedopełnienia obowiązków jakie ciążyą na nim w związku z wykonywanym zawodem lub sprawowaną funkcją albo poprzez inne zaniedbanie podlega karze pozbawienia wolności do lat 8.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 15 do 25.

Art. 157. § 1. Kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art. 156 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 8 miesięcy do lat 2

§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 jeżeli naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia nie trwał dłużej niż 7 dni, odbywa się z oskarżenia prywatnego.

§ 3. Kto powoduje uszkodzenie ciała dziecka poczętego lub rozstrój zdrowia zagrażający jego życiu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od lat 3 do lat 5.

§ 4. Takiej samej karze podlega matka dziecka poczętego, która dopuszcza się czynu określonego w § 1.

Art. 158. § 1. Kto bierze udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157 § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka,

sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 5.

§ 3. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności do lat 10.

§ 4. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 3 jeśli sprawca działał w stanie wyższej konieczności w celu odparcia zamachu na życie własne lub innych osób a także gdy czyn polegał na ratowaniu dobra chronionego prawem przez zniszczenie innego dobra chronionego prawem, pod warunkiem, że dobro zniszczone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego albo też nie przedstawia wartości oczywiście wyższej.

Art. 159. Kto, biorąc udział w bójce lub pobiciu człowieka, używa broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu a nie zachodzą okoliczności określone w Art. 158 § 4 podlega karze pozbawienia wolności od roku czasu do lat 5

Art. 160. § 1. Kto czynem swoim naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli na sprawcy ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 3. Ściganie przestępstwa określonego w Art.160 następuje z urzędu oraz na wniosek pokrzywdzonego.

§ 4. Jeżeli czyn ma charakter określony w Art.148-159 sprawca odpowiada z godnie z tym artykułem. .

Art. 161. Kto, wiedząc, że jest zarażony wirusem HIV lub wiedząc, że jest dotknięty chorobą weneryczną lub zakaźną, ciężką chorobą nieuleczalną lub realnie zagrażającą życiu, naraża bezpośrednio inną osobę na zarażenie taką chorobą, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do lat 15.

§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje z urzędu oraz na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 162. § 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub znajdującemu się w innym niekorzystnym położeniu nie udziela pomocy lub się od niej uchyla, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub własnej działalności oraz, gdy podlega obowiązkowi udzielenia takiej pomocy, podlega karze grzywny lub ograniczenia wolności do 1 roku. .

§ 2. Jeżeli nad osobą ciążył ustawowy obowiązek udzielenia pomocy lub inne zobowiązanie nakładało obowiązek udzielenia pomocy albo sprawowania opieki w określony sposób, sprawca podlega karze grzywny lub ograniczenia wolności od 1 roku do lat 3.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1-3 jest uszczerbek na zdrowiu lub śmierć człowieka sprawca odpowiada stosownie do przepisów Rozdziału.

ZNOWELIZOWANE PRZEPISY.

Rozdział XXV

Przestępstwa przeciwko nadużyciu wolności seksualnej i obyczajności.

Art. 197. § 1. Kto przemocą lub groźbą bezprawną doprowadza inną osobę do obcowania płciowego i w ten sposób popełnia na niej gwałt, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności poprzez molestowanie seksualne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 lat do lat 5.

§ 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § 1 lub 2, działając ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą lub osobami lub jeżeli następstwem jest cięża, kalectwo, lub śmierć ofiary od 25 lat do dożywocia. W szczególnych wypadkach sąd może orzec także kastrację a także zadośćuczynienie materialne na korzyść ofiary także jeśli ofiara zmuszona jest do urodzenia dziecka lub gdy następstwem jest kalectwo. Odpowiedzialność sprawców jest solidarna.

§ 4. Kto przemocą lub groźbą bezprawną doprowadza małoletnią lub nieletnią osobę do obcowania płciowego lub innych czynności seksualnych, wykorzystując nieświadomość małoletniego co do charakteru czynności seksualnych oraz brak wiedzy lub edukacji i w ten sposób popełnia na niej gwałt, podlega karze pozbawienia wolności od lat 15 do lat 25.

Art. 198. Kto, wykorzystując bezradność innej osoby lub wynikający z upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej brak zdolności tej osoby do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadza ją do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności lub stosuje molestowanie seksualne, wykorzystując nieświadomość tej osoby co do charakteru czynności seksualnych oraz brak wiedzy lub edukacji podlega karze pozbawienia wolności od 10 lat do lat 15..

Art. 199. Kto, przez nadużycie stosunku zależności w tym zależności zawodowej lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności lub stosuje molestowanie seksualne, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 5.

Art. 200. § 1. Kto doprowadza podstępem lub namawianiem małoletnią osobę poniżej lat 15 do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, wykorzystując nieświadomość małoletniego co do charakteru czynności seksualnych oraz brak wiedzy lub edukacji i w ten sposób popełnia na niej gwałt podlega karze pozbawienia wolności nie krótszej niż lat 15. W szczególnych wypadkach sąd może orzec także kastrację. Art. 201 stosuje się adekwatnie.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto utrwała treści pornograficzne w udziałem takiej osoby.

§ 3. Kto publicznie propaguje lub pochwała zachowania o charakterze pedofilskim, podlega karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 10 lat do lat 15.

Art. 200 a. § 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 *zgwalcenie*, § 3 pkt 2 lub art. 200 *obcowanie z małoletnim*, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci

telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, z zamiarem, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 8.

§ 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej skłania innej osobie propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 201. § 1 Kto dopuszcza się obcowania płciowego w stosunku do wstępnego, zstępного, przysposobionego, przysposabiającego, kazirodczego brata lub siostry a także osoby tej samej płci, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do do lat 10.

§ 2. Karze określonej w Art. 197- 200 podlega każdy, kto popełnia przestępstwo gwałtu lub nadużycia wobec osoby określonej w Art. 201. § 1.

Art. 201 a. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 197 § 1 i 2 oraz w art. 198, 199 oraz w art. 200 § 1 oraz w art. 201 jest ciąża, nie mniej niż 10 lat oraz grzywny lub alimentów na korzyść ofiary jeśli ofiara zmuszona jest do urodzenia dziecka.

Art. 202. § 1. Kto publicznie oraz za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej rozpowszechnia, propaguje oraz prezentuje treści pornograficzne także w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie lub pozbawieniu wolności od 3 lat czasu do lat 5. Tej samej karze podlega kto produkuje takie treści z udziałem aktorów.

§ 2. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od lat 3 do lat 7.

§ 3. Kto świadomie załącza słowa lub cyfrowe obrazy do kodu stron internetowych celem oszukania nieletnich, którzy przez to są narażeni na oglądanie materiałów szkodliwych, podlega karze nie przekraczającej 10 lat pozbawienia wolności.

§ 4. Kto produkuje w celu rozpowszechniania lub sprowadza albo rozpowszechnia treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15 albo związane z użyciem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 5 do lat 10. Jeżeli następstwem czynu jest obcowanie płciowe z udziałem małoletniego poniżej lat 15 albo związane z użyciem przemocy lub z posługiwaniem się zwierzęciem nie krótszej niż 10 lat.

Art. 203. Kto, przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza lub zmusza inną osobę do uprawiania prostytucji podlega karze pozbawienia wolności od lat do lat 10. Przepis art. 197 § 3 stosuje się adekwatnie.

Art. 204. § 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uprawia prostytucję, oraz nakłania lub zmusza inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej to ułatwia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 10.

§ 2. Karze określonej w § 1 podlega, kto czerpie korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez inną osobę lub osoby poprzez prowadzenie stałej działalności zarobkowej w formie agencji towarzyskiej lub domu publicznego.

§ 3. Jeżeli osoba określona w § 1 lub 2 jest małoletnia, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 10 do lat 15.

§ 4. Karze określonej w § 3 podlega, kto zwabia lub uprowadza inną osobę w celu uprawiania prostytucji za granicą.

§ 5. Karze do 5 lat podlega kto będąc świadomym zakazu korzysta z prostytucji .

§ 6. Jeżeli następstwo uprawiania , nakłaniania lub zmuszania innej osoby do uprawiania prostytucji lub jej ułatwienia oraz korzystania określone w art. 204 § 1 - 5 pociąga za sobą szczególne okrucieństwo popełnione wspólnie z inną osobą lub osobami lub jeżeli wynikiem jest kalectwo , ciąża , śmierć ofiary lub zarażenie nieuleczalną chorobą od 25 lat do dożywcia. W szczególnych wypadkach sąd może orzec także kastrację a także zadośćuczynienie materialne na korzyść ofiary także jeśli ofiara zmuszona jest do urodzenia dziecka lub gdy następstwem jest kalectwo. Odpowiedzialność sprawców jest solidarna.

Art. 205. § 1 .Ściganie przestępstw określonych w rozdziale XXV następuje z urzędu, na wniosek pokrzywdzonego a także zgodnie z art. 304 § 1 kpk.

§ 2. Przestępstwa określone w rozdziale XXV określone jako popełnione na skutek podstępów oznaczają każde przestępstwo popełnione na tle seksualnym niezależnie od płci, w wyniku zachowań manipulacyjnych, wprowadzających w błąd, podejść, prowokacji, obietnic korzyści lub określonych doznań , uwiedzenia, uprowadzenia, knucia, kłamstwa oraz innego szalbierstwa.

§ 3. Poprzez uwiedzenie osoby małoletniej lub nieletniej w rozumieniu przepisów określonych w rozdziale XXV rozumie się każde zachowanie zmierzające do wykorzystania seksualnego oraz popełnienia takiego czynu stanowiącego czyn nierządny oraz przestępczy określony w tym rozdziale.

§ 4. Poprzez nierząd w rozumieniu przepisów określonych w rozdziale XXV rozumie się także uprawianie zawodowej prostytucji a także czerpanie zysków z nierządu.

PRZEPISY KARNE DOTYCZĄCE ZWIERZĄT

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie zwierząt (1).

(J.t.: Dz. U. z 1932 r. Nr 42, poz. 417; zm. Dz. U. z 1971 r. Nr 12, poz. 115)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy, (Dz.U.P. Nr 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art.1. Znęcanie się nad zwierzętami jest wzbronione. Za zwierzęta w rozumieniu niniejszego rozporządzenia uważa się wszelkie domowe i oswojone zwierzęta i ptactwo oraz zwierzęta i ptactwo dzikie, jako też ryby, płazy, owady i.t.p.

Art. 2.1. Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć:

a) używanie do pracy zwierząt chorych, rannych lub kulawych oraz utrzymywanie ich w stanie wybitnego niechlujstwa;

- b) bicie zwierząt po głowie, dolnej części brzucha, dolnych częściach kończyn;
- c) bicie zwierząt przedmiotami twardymi i ostrymi albo zaopatrzonymi w urządzenia obliczone na sprawienie specjalnego bólu;
- d) przeciążanie zwierząt pociągowych i jucznych ładunkami oczywiście nieodpowiadającymi ich sile lub stanowi dróg, albo zmuszanie takich zwierząt do zbyt szybkiego biegu, nieodpowiadającego ich siłom;
- e) przewożenie, przenoszenie lub przepędzanie zwierząt w sposób, w pozycji lub w warunkach, powodujących zbędne cierpienia fizyczne;
- f) używanie uprzęży, pęt, więzów i.t.p. powodujących ból albo używanie ich w sposób mogący sprawić ból lub uszkodzenie cielesne, - z wyjątkiem, gdy używanie takich przedmiotów jest potrzebne z powodu i w czasie tresury, prowadzonej w interesie publicznym;
- g) używanie zwierząt do wszelkiego rodzaju doświadczeń, powodujących śmierć, uszkodzenie cielesne lub ból fizyczny, - z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 3;
- h) dokonywanie na zwierzętach operacyj niewłaściwymi narzędziami i bez zachowania koniecznej ostrożności i oględności w celu zaoszczędzenia im zbytecznego bólu;
- i) złośliwe straszenie i drażnienie zwierząt;
- k) wszelkie w ogóle zadawanie zwierzętom cierpień bez odpowiednio ważnej i słusznej potrzeby.

Art. 3.1. Nie będą uważane za znęcanie się nad zwierzętami doświadczenia, dokonywane na nich w celach naukowych, o ile doświadczenia takie są konieczne dla poważnych prac i badań naukowych i dokonywane są przez osoby, posiadające specjalne zezwolenie organów upoważnionych. Przepisy określają zwierzęta, jakie mogą być używane do takich doświadczeń oraz sposób dokonywania tych doświadczeń w celu zaoszczędzenia zwierzętom niepotrzebnych cierpień.

3. doświadczenia określone w niniejszym artykule nie mogą być dokonywane w średnich i niższych zakładach naukowych, poza zakładami specjalnymi, które określają przepisy, wymienione w ustępie poprzednim.

Art. 4. (skreślony).

Art. 5. jeśli czynu przewidzianego w art. 2, dopuszczono się w sposób, wskazujący na wyjątkowe okrucieństwo sprawcy, winny ulegnie karze więzienia do .....

Art. 6. (skreślony).

Art. 7. Winny dokonywania doświadczeń naukowych w sposób naruszający postanowienia art. 3, lub przepisy wydane na jego podstawie, ulegnie karze grzywny do .....

Art. 8. (skreślony).

Art. 9.1. jeśli skutkiem znęcania się, zwierzę znajduje się w takim stanie, że ze względów humanitarnych powinno być zabite, albo jeśli wymaga leczenia, - powiatowa władza administracji ogólnej (8), po zbadaniu zwierzęcia przez lekarza weterynarii, może zarządzić jego zabicie lub leczenie na koszt winnego, przy czym może powierzyć takie zwierzę na czas leczenia innej osobie, którą uzna za odpowiednią.

2. Odwołanie się nie wstrzymuje wykonania zarządzenia.

1. Kto produkuje, rozpowszechnia albo zamieszcza w środkach masowego przekazu w tym w Internecie w formie druku, dźwięku, obrazu, danych informacyjnych fałszywy i wprowadzający w błąd wizerunek, fałszywą reklamę, informację lub inne fałszywe treści podlega karze nie mniejszej niż 10- krotność przeciętnego wynagrodzenia lub karze ograniczenia albo pozbawienia wolności od 1 roku czasu do lat 3 wraz z przypadkiem wyprodukowanego materiału oraz bezprawnie uzyskanych korzyści.
2. Jeśli skutkiem przestępstwa określonego w ... była śmierć, rozstrój zdrowia albo utrata mienia, sprawca odpowiada stosownie do zakresu skutków wraz z art.....
3. Nie popełnia przestępstwa określonego w p.1 ten kto nie będąc świadomym popełnienia czynu zabronionego przez inną osobę produkuje, rozpowszechnia albo zamieszcza w środkach masowego, multimedialnego oraz telefonicznego przekazu treści określone w p.1.

W nowym Kodeksie Karnym niezbędnym jest zamieszczenie przepisów dotyczących Przestępstw masowych już obecnie przestępstw internetowych oraz informatycznych.

Znowelizowana

Ustawa z dnia 18 marca 1921 r.

o zwalczaniu przestępstw z chęci zysku popełnionych przez urzędników i funkcjonariuszy państwowych.

Dz.U. 1921 nr 30 poz. 177 1921.04.06

Art.1. Urzędnik oraz funkcjonariusz publiczny i państwowy w związku z zajmowanym stanowiskiem lub sprawowaną funkcją który dopuszcza się naruszenia obowiązków służbowych lub sprzeniewierzenia majątku którym dysponuje lub zarządza oraz co do którego podejmuje decyzje urzędowe, popełnia oszustwo lub bierze udział w oszustwie albo w zorganizowanej formie oszustwa we współsprawstwie, współdziałaniu oraz czynnym poplecznictwie albo przyjmuje lub obiecuje przyjąć korzyść majątkową lub inną formę korzyści dla siebie lub osób trzecich albo w inny sposób nadużywa powierzonej mu funkcji oraz stanowiska jest winien odpowiedzialności według przepisów niniejszej ustawy.

Art. 2. Urzędnik oraz funkcjonariusz publiczny i państwowy w związku z zajmowanym stanowiskiem lub sprawowaną funkcją który dopuszcza się naruszenia obowiązków służbowych podlega odpowiedzialności karnej oraz służbowej za :

§ 1. łapownictwo bierne (sprzedajność)

§ 2. łapownictwo czynne (przekupstwo)

§ 3. płatna protekcja

§ 4. czynna płatna protekcja (handel wpływami)

§ 5. nadużycie funkcji publicznej lub niedopełnienie obowiązków

Łapownictwo bierne (sprzedajność)

Art.3. § 1. Kto będąc urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem w związku z pełnieniem funkcji publicznej lub innej urzędowej oraz państwowej przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze pozbawienia wolności od 1 roku do lat 5.

§ 2. Kto będąc urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem w związku z pełnieniem funkcji publicznej lub innej urzędowej oraz państwowej przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do lat 8.

§ 3. Karze określonej w § 2 podlega także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej, uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy lub takiej korzyści żąda.

§ 4. Karom określonym w § 1-4 podlega odpowiednio także ten, kto, w związku z pełnieniem funkcji publicznej w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę lub takiej korzyści żąda, albo uzależnia wykonanie czynności służbowej od jej otrzymania.

§ 5. Do przepisów Art.3 zastosowanie ma Załącznik Nr.1

Łapownictwo czynne (przekupstwo)

Art.4 § 1. Kto osobiście albo za pośrednictwem osób trzecich udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 5.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa, aby skłonić osobę pełniącą funkcję publiczną do naruszenia przepisów prawa lub udziela albo obiecuje udzielić takiej osobie korzyści majątkowej lub osobistej za naruszenie przepisów prawa, podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 8.

§ 3. Karom określonym w § 1-2 podlega odpowiednio także ten, kto udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej osobie pełniącej funkcję publiczną w państwie obcym lub w organizacji międzynarodowej, w związku z pełnieniem tej funkcji.

§ 4. Nie podlega karze ograniczenia lub pozbawienia wolności sprawca przestępstwa określonego w § 1-3, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte przez osobę pełniącą funkcję publiczną, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa oraz zwrócił przyjętą korzyść majątkową .

§ 5.Do przepisów Art. 3 zastosowanie ma Załącznik Nr 2.

Płatna protekcja

Art.5. § 1. Kto będąc urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem w związku z pełnieniem funkcji publicznej lub innej urzędowej oraz państwowej powołując się na wpływy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi albo wywołując przekonanie innej osoby lub utwierdzając ją w przekonaniu o istnieniu takich wpływów, podejmuje się pośrednictwa w załatwieniu sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, podlega karze grzywny, ograniczenia lub pozbawienia wolności od roku do lat 5.

§ 2. Do przepisów Art.5 zastosowanie ma Załącznik Nr 3.

Czynna płatna protekcja (handel wpływami)

Art. 6. § 1. Kto będąc urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem w związku z pełnieniem funkcji publicznej lub innej urzędowej oraz państwowej udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo krajowej lub w zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, polegające na bezprawnym wywarciu wpływu na decyzję, działanie lub zaniechanie osoby pełniące funkcję publiczną, w związku z pełnieniem tej funkcji, podlega karze grzywny, ograniczenia lub pozbawienia wolności od lat 2 do lat 5.

§ 2. Nie podlega karze ograniczenia oraz pozbawienia wolności sprawca przestępstwa określonego w § 1 jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa oraz zwrócił przyjętą korzyść majątkową .

§ 3. Do przepisów Art.6 zastosowanie ma Załącznik Nr 4.

Nadużycie funkcji publicznej oraz niedopełnienie obowiązków

Art.7 § 1.Kto będąc urzędnikiem lub innym funkcjonariuszem w związku z pełnieniem funkcji publicznej lub innej urzędowej oraz państwowej przekracza swoje uprawnienia lub nie dopełnia obowiązków, działając na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do lat 8.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej dla siebie lub osób trzecich podlega karze pozbawienia wolności od lat 3 do lat 10.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieумыślnie i wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 2 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej dla siebie lub osób trzecich i naraża przez to skarb państwa na szczególnie wysokie straty podlega karze pozbawienia wolności od lat 10 do lat 25.

§ 5. Do przepisów Art.7 zastosowanie ma Załącznik Nr 5.

Art.8. W sprawach prowadzonych na podstawie ustawy zastosowanie ma Kodeks Postępowania Karnego oraz inne przepisy Kodeksu Karnego mające związek z czynem przestępczym.

Załącznik Nr.1

Charakterystyka przestępstwo łapownictwa biernego (sprzedajności)

Sprzedajność i przekupstwo godzą w zasady bezstronności i jednakowego traktowania obywateli oraz w prawidłowe funkcjonowanie instytucji państwowych i samorządu terytorialnego. Przedmiotem ochrony w obu przypadkach jest bezinteresowność osób pełniących funkcje publiczne oraz zaufanie społeczne do rzetelności działań instytucji państwowych i samorządu terytorialnego, oraz instytucji publicznych w państwach obcych i organizacjach międzynarodowych.

Podmiotem łapownictwa biernego (sprzedajności) może być nie tylko funkcjonariusz publiczny, lecz także osoba wykonująca czynności zlecone przez organy władzy, dysponujące środkami publicznymi lub podejmujące decyzje o znaczeniu publicznym. Wręczona lub przyrzeczona korzyść musi mieć związek z pełnioną funkcją przyjmującego. Związek, o którym mowa, nie musi wiązać się z konkretną decyzją w sprawie interesującej udzielającego korzyści, może też polegać na zapewnieniu sobie przychylności pełniącego funkcję publiczną, na którą liczy udzielający korzyści w przyszłości. Przyjęcie korzyści może nastąpić bezpośrednio od udzielającego jej albo może być związane z bardziej skomplikowanymi operacjami finansowymi, które tę korzyść mają zapewnić. Do bytu przestępstwa wystarczy przyjęcie obietnicy udzielenia korzyści, przez co należy rozumieć akceptację ze strony pełniącego funkcję, wyrażoną w dowolnej formie.

Korzyść majątkowa – to każde dobro, które jest w stanie zaspokoić określoną potrzebę, a jego wartość da się wyrazić w pieniądzu. Może nią być nie tylko przyrost majątku, ale i wszystkie korzystne umowy np. pożyczka udzielona na korzystnych warunkach.

Korzyść osobista – jest to świadczenie o charakterze niemajątkowym polepszające sytuację osoby, która je uzyskuje (np. obietnica awansu, odznaczenie orderem, wyuczenie zawodu).

Korupcją majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie jak i dla kogoś innego. Przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej oznacza zawładnięcie nią przez sprawcę np. przyjęcie pieniędzy, drogiego prezentu. Przyjęcie obietnicy korzyści majątkowej lub osobistej polega na zaakceptowaniu przez sprawcę przyrzeczenia udzielenia którejkolwiek z tych korzyści. Przyjęcie obietnicy każdej z tych korzyści może łączyć się z obietnicą dla siebie lub dla innej osoby.

Podstawowy typ łapownictwa biernego polega na przyjęciu łapówki albo jej obietnicy w związku z pełnieniem funkcji publicznej.

Karą pozbawienia wolności zagrożone jest przyjęcie korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy za zachowanie stanowiące naruszenie przepisów prawa (np. przyjęcie korzyści majątkowej przez urzędnika w zamian za wydanie dokumentu poświadczającego nieprawdę, bezpodstawne umorzenie podatku, zaniechanie zawiadomienia organów ścigania o przestępstwie przez osobę do tego zobowiązaną).

Takiej samej karze podlega sprawca, który uzależnia wykonanie czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej lub osobistej bądź jej obietnicy oraz sprawca, który takiej korzyści żąda.

Żądać korzyści można zarówno przed, jak i po dokonaniu czynności służbowej, natomiast w wypadku uzależnienia wykonania czynności od wręczenia korzyści majątkowej, korzyść jest warunkiem podjęcia czynności i dlatego musi ono poprzedzać wykonanie czynności. W obydwu zachowaniach inicjatywa korupcyjna wychodzi od osoby pełniące funkcję publiczną, przy czym chodzi tu zarówno o wykonanie czynności służbowej, jak i zaniechanie jej wykonania, opóźnienie, przyspieszenie, dokonanie lub nie dokonanie w pożądanym przez petenta miejscu i czasie itp.

Przyjęcie korzyści bądź jej obietnicy, aby było karalne musi pozostawać w związku z pełnieniem przez sprawcę funkcji publicznej. Chodzi tu o związek łapówki z działalnością osoby pełniącej funkcję publiczną, gdy łapówkę dano dla uniknięcia np. niekorzystnej decyzji, uzyskania przychylnego stanowiska, bądź też, gdy łapówka miała na uwadze całokształt działalności. Związek ten zachodzi również wtedy, gdy sprzedajna osoba przyjęła łapówkę za czynność już dokonaną, na którą łapówka nie miała wpływu. Związek ten oznacza, zatem zarówno związek z konkretnymi czynnościami służbowymi, jak i z całokształtem urzędowania. Sprawca nie musi być przy tym wyłącznie kompetentny do załatwienia danej sprawy, wystarczy, że działa na pewnym jej etapie i może wpłynąć na decyzję końcową. Łapownictwa może dopuścić się, więc zarówno osoba załatwiająca daną sprawę ostatecznie, jak również osoba przygotowująca-chociażby w ograniczonym zakresie podstawę rozstrzygnięcia, a także osoba powołana do czynności opiniodawczych.

Przyjmuje się, że wręczenie i przyjęcie zwyczajowo przyjętego w danym środowisku wyrazu uznania w postaci kwiatów, słodyczy, drobnego upominku pozbawione jest cech przestępstwa (np. wręczenie upominków nauczycielom z okazji zakończenia roku szkolnego). Jeżeli podarunki tylko wyrażają wdzięczność ofiarodawców i mają symboliczną wartość pieniężną to, mimo iż stanowią korzyść majątkową nie mogą być traktowane jako łapówka. Ważny jest tutaj element dobrowolności.

Łapówka ma charakter ekwiwalentny. Ten, kto daje łapówkę zawsze liczy na jakąś korzyść ze strony przyjmującego, zabiega o jego względy w nadziei, że ten mu się odwdzięczy w przyszłości. Dający podarunek odwdzięcza się za wykonaną usługę, nie licząc wcale na względy biorącego.

Załącznik Nr.2.

W przestępstwie przekupstwa zachowanie przekupującego stanowi jakby drugą stronę przestępstwa sprzedajności i polega na udzieleniu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy. Jednakowe jest również zagrożenie karą. Wręczający, bowiem korzyść majątkową bądź osobistą lub jej obietnicę odpowiada tak samo jak ten, który korzyść przyjmuje. Sposoby przekazywania łapówek są bardzo różne, w praktyce przeważa bezpośrednie ich udzielanie. Obietnica udzielenia korzyści może być wyrażona w dowolny sposób, musi jednak być zwerybalizowana. Zdarza się, że udzielający korzyści stara się nadać swemu działaniu pozory legalności np. „sprzedaje” wartościowy przedmiot po znacznie zaniżonej cenie, udziela wyjątkowo niskoprocentowanego kredytu przy braku warunków dla jego uzyskania.

W typie podstawowym przekupstwo polega na udzieleniu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy innej osobie w związku z pełnioną przez nią funkcją publiczną. Realizacja tego typu przekupstwa jest niezależna od tego, kto był inicjatorem udzielenia korzyści lub jej obietnicy (nie dotyczy to, rzecz jasna, sytuacji, gdy pełniący funkcję publiczną żąda korzyści albo uzależnia czynność służbową od jej otrzymania). Podmiotem przekupstwa może być każdy, w tym osoba pełniąca funkcję publiczną, która udziela innej osobie pełniącej taką funkcję korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy w zamian za korzystną decyzję, poparcie sprawy itp. Jest to przestępstwo umyślne, które można popełnić tak w zamiarze bezpośrednim, jak i ewentualnym.

Przekupstwo w formie obietnicy udzielenia korzyści osobie pełniącej funkcję publiczną jest dokonane w momencie złożenia obietnicy, chociażby nie została ona przyjęta. W takim wypadku mamy do czynienia z usiłowaniem przekupstwa osoby pełniącej funkcję publiczną, a nie z dokonaniem tego przestępstwa. W wypadku mniejszej wagi, z którym łączy się znaczne złagodzenie odpowiedzialności za przekupstwo – żądanie korzyści ze strony pełniącego funkcję publiczną albo uzależnienie wykonania czynności służbowej od otrzymania korzyści majątkowej łagodzi odpowiedzialność udzielającego tej korzyści, który w takich wypadkach jest w sytuacji przymusowej.

Surowszą odpowiedzialność za przekupstwo uzasadnia nakłanianie osoby pełniącej funkcję publiczną do naruszenia obowiązków służbowych w zamian za korzyść lub jej obietnicę, jak również udzielanie korzyści za naruszenie takiego obowiązku

Nie podlega karze sprawca przekupstwa, jeżeli zawiadomił organ ścigania o udzieleniu korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy organowi ścigania, a korzyść ta lub jej obietnica została przyjęta oraz następnie zwrócona. Zawiadamiający musi ujawnić wszystkie istotne okoliczności dotyczące popełnionego przestępstwa. Nie wystarczą tu ujawnianie tylko niektórych okoliczności, a także niepoparte niczym supozycje lub przypuszczenia.

Załącznik Nr.3

Płatna protekcja polega na podjęciu się przez sprawcę załatwienia sprawy w zamian za korzyść majątkową lub osobistą, przy czym sprawca powołuje się na wpływy w określonym kręgu podmiotów albo wywołuje przekonanie u udzielającego korzyści lub utwierdza go w przekonaniu o istnieniu takich wpływów. Wpływy, na które powołuje się sprawca nie muszą być jego własnymi wpływami.

Liczą się także wpływy cudze np. wpływy krewnego, który według zapewnień sprawcy, bądź stwarzanych przez niego pozorów jest w stanie załatwić sprawę, gdyż pracuje w instytucjach wymienionych w przytoczonym wyżej przepisie.

Podmiotem przestępstwa płatnej protekcji może być każdy, kto powołuje się na wpływy (stosunki, znajomości itp.) w jednej z wymienionych instytucji, organizacji lub w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi. Drugim sposobem przestępnego zachowania się jest wywoływanie przekonania o posiadaniu takich wpływów, trzecim - utwierdzanie innej osoby w takim przekonaniu.

Wszystkie trzy wymienione formy zachowania wymagają określonej aktywności ze strony pośrednika, polegającej bądź na twierdzeniu o posiadaniu wpływów, na stwarzaniu faktów wywołujących w innych takie przekonanie bądź też utwierdzających w nim. Faktyczne osiągnięcie przez sprawcę korzyści, jak również to, czy i w jaki sposób sprawca realizuje pośrednictwo w załatwieniu sprawy, nie należą do znamion omawianego przestępstwa. Płatna protekcja jest przestępstwem formalnym, którego dokonanie następuje już w momencie podjęcia się przez pośrednika załatwienia sprawy w zamian za uzyskaną lub obiecaną korzyść majątkową lub osobistą.

Załącznik Nr.4.

Polega na udzielaniu korzyści majątkowej lub osobistej w zamian za pośrednictwo w załatwieniu sprawy w instytucji państwowej, samorządowej, organizacji międzynarodowej albo w krajowej lub zagranicznej jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi. Użycie w przepisie wyrażenia „bezpawnym” wywierania wpływu powoduje, iż poza odpowiedzialnością karną z tego przepisu pozostaje opłacenie takich sposobów wywierania, jakie przewidziane są prawem np. wnioski, środki odwoławcze. Omawiane przestępstwo ma charakter formalny, jego dokonanie następuje z chwilą przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej.

Załącznik Nr.5.

Jest to przestępstwo indywidualne właściwe, do którego charakterystyki należy przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków oraz ich skutków społecznych lub indywidualnych wynikających z przepisów określających ich zakres w związku z zajmowanym stanowiskiem lub pełnioną funkcją, a także z istoty zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Samo przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza może być podstawą odpowiedzialności służbowej lub dyscyplinarnej jeśli nie pociągają są sobą określonych skutków społecznych lub indywidualnych. Z przekroczeniem uprawnień mamy do czynienia przede wszystkim wtedy, gdy funkcjonariusz publiczny podejmuje czynność wykraczającą poza jego uprawnienia służbowe (np. decyzję pozostającą w kompetencji kierownika organu lub urzędu). Przekroczeniem uprawnień jest również czynność mieszcząca się wprawdzie w zakresie uprawnień funkcjonariusza, ale do podjęcia której nie było podstawy faktycznej lub prawnej; jest nim także wykonanie czynności, które stanowiło wyraźne nadużycie tych uprawnień (jako przykłady można wskazać: wydanie pozwolenia na prowadzenie pojazdów przez nieupoważnionego urzędnika; dokonanie przeszukania bez podstawy faktycznej i prawnej).

Przestępstwo nadużycia może popełnić tylko funkcjonariusz publiczny, który przekraczając swoje uprawnienia (np. wydanie pozwolenia na prowadzenie pojazdów przez nieuprawnionego urzędnika) lub nie dopełniając obowiązków (zaniechanie wykonania bądź nienależyte wykonanie obowiązku) działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, przy czym funkcjonariusz działając w określony wyżej sposób zmierza do uzyskania bezprawnej korzyści majątkowej lub osobistej.

Korzyści tej nie musi odnieść sam działający bezprawnie urzędnik, lecz inny podmiot, np. podmiot na rzecz, którego wydawana jest np. korzystna decyzja administracyjna o zezwoleniu na budowę w miejscu do tego nie przeznaczonym, uchwała organu samorządowego o oddaniu atrakcyjnego gruntu w nieodpłatne użytkowanie wieczyste, gdy grunt taki można było atrakcyjnie sprzedać i uzyskać środki dla budżetu miasta.

Niedopełnienie obowiązków polega na zaniechaniu ich wykonania albo na wykonaniu nienależytym, sprzecznym z istotą lub charakterem danego obowiązku. Źródłem obowiązku może być nie tylko przepis prawa, lecz także pragmatyka służbowa lub polecenie służbowe. Ustawa przewiduje również odpowiedzialność za nieumyślny typ omawianego przestępstwa czyli popełnienie go z lekkomyślności lub niedbalstwa.

Jeśli sprawca jednocześnie popełnia czyn przestępczy polegający na

- łapownictwie biernym
- łapownictwie czynnym
- płatnej protekcji
- czynnej płatnej protekcja handlu wpływami

zastosowanie ma odpowiedzialność oraz kara łączna .

Odpowiedzialność cywilna lekarza

Lekarz ponosi odpowiedzialność prawną za błędy w sztuce lekarskiej wywołane działaniami własnymi, a czasem także innych osób (zatrudnionego personelu medycznego). Odpowiedzialność ta wynika z różnych przepisów – prawa karnego, cywilnego czy z ustawy o zawodzie lekarza. Nas najbardziej interesuje odpowiedzialność cywilna, czyli odpowiedzialność majątkowa za szkodę. Ma ona głównie funkcję kompensacyjną – jej istotą jest wyrównanie uszczerbku doznanego przez pacjenta w jego dobrach chronionych prawem (zdrowiu, psychice, majątku) wskutek błędu lekarskiego.

Odpowiedzialność ta jest nieograniczona, co oznacza, że lekarz odpowiada całym swoim majątkiem do pełnej kwoty zasądzonego odszkodowania. W przypadku doznania szkody wskutek błędu medycznego możemy wystąpić wobec lekarza z takimi samymi roszczeniami, jak wobec szpitala, a więc o jednorazowe odszkodowanie, rentę, zadośćuczynienie pieniężne oraz o świadczenia wynikające ze śmierci poszkodowanego pacjenta.

Odpowiedzialność deliktowa

Lekarz ponosi odpowiedzialność cywilną za błędy w dwóch przypadkach: wskutek wyrządzenia czynu niedozwolonego, czyli deliktu, oraz wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. W pierwszej sytuacji mówimy o odpowiedzialności deliktowej, w drugiej o kontraktowej. Podstawą odpowiedzialności deliktowej jest czyn niedozwolony, czyli każde działanie albo zdarzenie powodujące szkodę wyrządzoną innej osobie lub mieniu do niej należącemu. Skutkiem czynu niedozwolonego jest powstanie między sprawcą szkody (lekarzem) a poszkodowanym (pacjentem) zobowiązania, czyli roszczenia odszkodowawczego. Na podstawie tego zobowiązania możemy dochodzić naprawienia szkody od lekarza. W tym celu musimy wykazać, iż: powstała szkoda (uszczerbek na zdrowiu), szkoda ta jest wynikiem czynu niedozwolonego (naruszenia przez lekarza obowiązujących go zasad postępowania wynikających z nauki i praktyki medycznej) oraz że pomiędzy szkodą a czynem niedozwolonym istnieje związek przyczynowy. Omawiana odpowiedzialność opiera się na zasadzie winy, a ciężar jej udowodnienia spoczywa na pacjencie. Tym samym, dochodząc odszkodowania, musimy wykazać fakt wyrządzenia nam szkody przez lekarza oraz jego winę.

Z drugiej strony lekarz, chcąc się uwolnić od odpowiedzialności deliktowej, będzie udowadniał, że czynu się nie dopuścił albo że powstał on nie z jego winy.

PYTANIE: ale jak można udowodnić winę oraz dochodzić odszkodowania od lekarza za niedopełnienie obowiązków wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, skoro nie ma znowelizowanego Art. 231 KK ? Dotyczy od tylko funkcjonariusza.

GETTOWY KODEKS KARNY **profesora Zolla**

MUSI NASTĄPIĆ ZMIANA ART. 231 Kodeksu Karnego

Obecny zapis brzmi : art. 231 KK

§ 1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

a powinien brzmieć:

art. 231 kk§ 1. Funkcjonariusz publiczny oraz każda inna osoba która przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków wynikających ze sprawowanej funkcji lub wykonywanego zawodu działa na szkodę interesu społecznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 1. Gdy przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków powoduje poważne skutki trwałej utraty zdrowia lub utraty życia lub poważną szkodę społeczną od lat 3 . Przepisy rozdziału XIX KK stosuje się odpowiednio.

Więcej w opracowaniu Strach być pokrzywdzonym.

o. Jacek Woroniecki: Kara śmierci a etyka katolicka

Obawa przed utratą tego, co człowiek uważa za najdroższe, wstrzyma niejednego od dogadzania na drodze przestępstwa swym pożądanym lub namiętnościom. A skoro go nie wstrzymała i dopuścił się jednego z tych najcięższych przewinień naruszających porządek społeczny, przede wszystkim zabójstwa, to sprawiedliwe jest, aby sam został pozbawiony życia, skoro nie ceni go u innych.

Najwyższe dobro doczesne, jakim jest życie, winno być chronione karą pozbawiającą tego, co stoi najwyżej w skali dóbr doczesnych, a taka jest właśnie kara śmierci. Jej stosowanie nie jest bynajmniej sprzeczne z V przykazaniem, bo zakazuje ono zabijania powagą własną i załatwiania tą drogą porachunków osobistych, nie odnosi się zaś do prawa, jakie posiada społeczeństwo – karania cięższych przestępstw śmiercią. Najlepszym tego dowodem jest to, że natychmiast po ogłoszeniu Dekalogu Mojżesz ustanowił karę śmierci za cały szereg przewinień, nawet nie najcięższych, np. za złorzeczenie rodzicom.

Etyka chrześcijańska nie wchodzi w szczegóły, gdy chodzi o wskazanie, jakie przestępstwo winno być karane śmiercią, ale stoi na stanowisku, że państwo ma prawo stosować tę karę za przewinienia szczególnie szkodliwe dla wspólnego dobrobytu społeczeństwa.

Na pozór trudniej pogodzić karę śmierci z celem /.../, jakim jest zadośćuczynienie Bogu. A jednak z tego, co powiedzieliśmy wyżej o tych dwóch celach kary, wynika z żelazną konsekwencją, że możliwość zapłacenia za popełnione przewinienia życiem ma wszelkie dane, aby stać się dla przestępcy pobudką do odrodzenia duchowego, a więc i radykalnej poprawy, i uleczenia przed stanięciem na sądzie Bożym.

Jak widzieliśmy powyżej /.../, nikomu nie wolno wymierzyć sobie samemu kary śmierci za popełnione przewinienia, ale przyjmując ją należy, gdy zostanie wymierzona wyrokiem sądu państwowego. Poddanie się jej w nadprzyrodzonym duchu wiary i pokuty posiada wielką moc zadośćuczynienia, choćby za największe przestępstwa popełnione w ciągu życia. Jeden z łotrów na Golgocie dał nam wzór, jak z kary śmierci można wyciągnąć największą korzyść dla duszy. Jego słowa: "godną zapłatę za uczynki odbieramy", najlepiej pokazują ten nastrój, który w mgnieniu oka leczy duszę złoczyńcy, kruszy jej przywiązanie do grzechu i sprawia, że kara przemienia się w pokutę, a ta prowadzi do zbawienia.

Poprawczy charakter kary śmierci, gdy rozważa się ją z nadprzyrodzonego punktu cnoty pokuty, występuje w całej pełni i doświadczenie krajów, w których obyczaj chrześcijański jest jeszcze żywy, wskazuje, że ogromna większość przestępców pod wpływem tego wstrząsu, jakim jest wyrok śmierci, poddaje się łasce nawrócenia. Znane są przypadki, że tak nawrócony skazaniec nie chce składać prośby o ulaskawienie, widząc jasno, że śmierć przyjęta w tych warunkach jako odkupienie grzechów daje mu taką nadzieję zbawienia, jakiej nie miałby spędzając resztę życia w więzieniu. Bo rzeczywiście, przy największych wysiłkach, jakie czynią społeczeństwa, aby z więzień zrobić zakłady poprawcze, człowiek skazany na długoletnie zamknięcie albo w samotności, albo w towarzystwie ludzi często głęboko zdeprawowanych, zbyt narażony jest na to, że nie wytrwa w nastroju pokuty, jaki wywołała w nim groza śmierci.

Nietrudno zrozumieć, że w krajach, które zatraciły ducha chrześcijańskiego, powyższe względy nic nie znaczą i że budzą się w nich tendencje do zniesienia kary śmierci. Stosowana bowiem tylko dla racji odwetowych i prewencyjnych, z pominięciem względu na poprawę przestępcy, ma ona w sobie coś, co słusznie wywołuje zastrzeżenia. W okresach większych niedomagań społecznych, kiedy przestępczość wzrasta i wymaga silniejszych represji, te kraje, które pod wpływem niewiary i liberalizmu już zniosły karę śmierci, powracają do niej.

Spełnia ona wtedy swe wtórne zadanie, ale nie spełnia, albo przynajmniej rzadko, pierwszego, jakim jest poprawa przestępcy, skoro w społeczeństwach, które utraciły obyczaj chrześcijański, znikło zrozumienie jej nadprzyrodzonej doniosłości.

Tam, gdzie myśl o życiu nadprzyrodzonym jest w społeczeństwie żywa, kara śmierci spełnia też całkowicie swe zadanie zadośćuczynienia Bogu. Każdy człowiek winien być gotów oddać Bogu to życie, które dostał z Jego rąk, toteż przyjmowanie śmierci z całkowitym poddaniem, ma zawsze wielką wartość zadośćuczynienia sprawiedliwości Bożej. Są ludzie, którym danym jest złożenie życia w ofierze za wielkie sprawy – za wiarę, w chwilach prześladowań oraz za ojczyznę, gdy wypadnie jej bronić w wojnie sprawiedliwej. Podobnie oddanie życia Bogu w wypadkach kary śmierci, choć nie posiada (jako mniej dobrowolne) tych cech bohaterstwa, jest aktem, który naprawia ujmę przyniesioną Bogu przez nieposzanowanie Jego praw i tego porządku społecznego, jaki ustanowił On wśród ludzi.

Większe uświadomienie w świecie katolickim wszystkich nadprzyrodzonych aspektów kary śmierci sprawiłoby, że spełniałaby ona lepiej to zadanie, jakie Bóg przeznaczył jej dla zbawienia dusz obciążonych szczególnie wielkimi przestępstwami.

Katolicka etyka wychowawcza, t.II, cz. 2, Lublin 1986, s. 385 – 388

<https://myslkonserwatywna.pl/o-jacek-woroniecki-kara-smierci-a-etyka-katolicka/>

Stanowisko Kościoła katolickiego przed XX w.

Zanim chrześcijaństwo stało się religią oficjalną w Imperium Rzymskim, warunkiem przyjęcia chrztu przez rzymskiego urzędnika było zrzeczenie się *ius gladii* - prawa do wymierzania kary śmierci. Jednakże byli też tacy filozofowie chrześcijańscy (np. Klemens Aleksandryjski, Tertulian, Laktancjusz), którzy w myśl słów św. Pawła (Rz 13,4) uważali, że kara śmierci jest usprawiedliwionym narzędziem ze strony państwa pogańskiego. Od IV w. zaczęto jednak uważać, że zakaz zabijania dotyczy wyłącznie duchownych, zaś świeccy chrześcijanie piastujący władze sądowniczą mogą stosować tę sankcję za najpoważniejsze przestępstwa, jeśli tylko zachowano procedurę prawną i udowodniono sprawcy winę ponad wszelką wątpliwość. Racjonalizacji kary śmierci w wiekach średnich podjął się m.in. św. Tomasz. Uważał on, że istnieje wyjątek od zakazu *nie zabijaj* względem osoby, która swoim postępowaniem zagraża dobru wspólnemu. Taką jednostkę Akwinata porównał do chorego organu ciała, który trzeba wyciąć, żeby nie zaszkodził reszcie. Co więcej uważał, że człowiek wskutek złych czynów traci swoją godność i staje się gorszy od zwierząt - zatem skoro można zabijać zwierzęta, jeśli służy to ludziom, to i można zabijać najbardziej niebezpiecznych złoczyńców. Argument Tomasza zaczął tracić na znaczeniu wskutek rozwoju instytucji więziennictwa w XIX i XX w., które zapewniają ochronę społeczeństwa bez fizycznej eliminacji niebezpiecznej jednostki.

Kara śmierci w Polsce – najwyższy wymiar kary stosowany nieprzerwanie w Polsce od początków powstania państwa polskiego, w okresie zaborów przez trzy państwa zaborcze (z wyjątkiem Rosji od rewolucji lutowej do październikowej w 1917 roku), aż do końca lat 80. XX wieku. Zniesiona w prawie karnym w 1998 roku, ostatecznie zaś, we wszystkich okolicznościach – w tym w okresie wojny – w 2013 roku.

W czasach średniowiecza kara śmierci była częścią prawa zwyczajowego. Śmiercią karane były zabójstwa, gwałty, rabunki, podpalenia, zdrada władcy bądź państwa, również fałszowanie monet. Karano poprzez łamanie kołem, ścięcie głowy, ukamienowanie, ćwiartowanie, spalenie na stosie, nabicie na pal bądź powieszenie.

Statuty Kazimierza Wielkiego zasądzały karę śmierci również za wyłudzenie nienależnych świadczeń z żup królewskich, zagarnięcie podatków bądź obracanie obcą monetą. Późniejsza „konstytucja” (uchwała sejmowa) z 1586 przewidywała karę śmierci za czyny przeciwko moralności i dobrym obyczajom (sodomia, homoseksualizm), czyny przeciwko porządkowi publicznemu (gwałtowne najście na dom, napad na drodze), spiski przeciwko władzom miejskim, porwanie oraz za zabójstwo umyślne.

II Rzeczpospolita

Karę śmierci przez rozstrzelanie przewidywały dwie kolejne ustawy z lat 1920 i 1921 o odpowiedzialności urzędników za przestępstwa popełnione z chęci zysku. Kara śmierci przewidziana była również w kodeksie karnym Makarewicza (w 5 artykułach) i kodeksie karnym wojskowym z 1932. Stosowana była (alternatywnie z karą więzienia z wyjątkiem kilku przestępstw wojskowych) za najcięższe przestępstwa, tj. morderstwo, zdradę stanu, służbę obywatela polskiego w armii nieprzyjacielskiej jeżeli sprawca bierze udział w działaniach wojennych przeciw Państwu Polskiemu, oraz (przejściowo 1920 – 23 w obu wymienionych ustawach) za korupcję popełnioną przez urzędników państwowych, jak i wobec osób korumpujących urzędnika. Groziła też za ujawnienie tajemnicy państwowej obcemu rządowi o ile spowodowało wielką szkodę dla bezpieczeństwa Państwa, albo popełnione zostało w czasie wojny i za sabotaż przedmiotów lub urządzeń, służących celom obronności lub Sił Zbrojnych, gdy spowodował wielką szkodę dla wojskowej obrony Państwa albo popełniony został w czasie wojny. Rozszerzenie listy przestępstw zagrożonych tą karą było możliwe w postępowaniu doraźnym.

III Rzeczpospolita

Od 1995 obowiązywało moratorium na wykonywanie kary śmierci. 1 września 1998 została zniesiona nowo wprowadzonym kodeksem karnym z 1997 i zastąpiona przez dożywotnie pozbawienie wolności. Protokół nr 13 do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka znoszący karę śmierci we wszystkich okolicznościach został ratyfikowany przez prezydenta Bronisława Komorowskiego 27 sierpnia 2013. Równocześnie Drugi Protokół Fakultatywny do Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych dopuszczający stosowanie tej kary w czasie wojny (o ile zastrzeżono to przy ratyfikacji) został ratyfikowany bez zastrzeżeń.

Postulat przywrócenia kary śmierci podnoszony jest przez niektóre partie polityczne. Konsekwentnie od początku istnienia postulat utrzymania i – później – przywrócenia kary śmierci podnosi Unia Polityki Realnej i Kongres Nowej Prawicy. W październiku 2004 Prawo i Sprawiedliwość zgłosiło projekt nowelizacji kodeksu karnego, przewidujący m.in. przywrócenie kary śmierci; projekt został odrzucony przez Sejm większością głosów. Wprowadzenie kary śmierci wiązałoby się z koniecznością wypowiedzenia Europejskiej Konwencji Praw Człowieka wraz z protokołem szóstym (zakazującym stosowania kary śmierci w okresie pokoju).

W 2004 odsetek popierających ten rodzaj kary wynosił w polskim społeczeństwie 77%. W marcu 2007 poparcie wynosiło 63%, dezaprobatę dla tej idei wyraziło 31% badanych. Według sondażu SW Research dla Newsweeka z 2016 roku 45% Polaków chce przywrócenia kary śmierci, co trzeci badany jest temu przeciwny.

W czerwcu 2019 roku w sondażu przeprowadzonym przez Instytut Badań Pollster aprobatę dla pomysłu wprowadzenia kary śmierci wyraziło 60% badanych, 27% było przeciwnych, zaś 13% nie potrafiło wyrazić swojej opinii na ten temat.

Wielki mędrzec starożytny i filozof Demokryt , Trak , powiedział wyraźnie:

' Podobnie jak ustanowione są prawa przeciw szkodliwym dzikim zwierzętom i gadom, tak też, uważam, należy postępować i wobec ludzi. Według praw przodków powinno się zabijać wroga państwa w każdym ustroju państwowym, w którym prawo tego nie zabrania. Zabraniają zaś tego świętości krajowe, przymierza i przysięgi.' Grek i wielki filozof z Tracji Demokryt miał oczywiście na myśli jednostki szkodliwe a nie jednostki zbuntowane przeciwko niesprawiedliwości .